

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference**การปลูกยางพาราทดแทนการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ใน อำเภอสันติสุข จังหวัดน่าน**
Para Rubber Plantation to Replace Maize Cultivation in Santi Suk District of Nan Provinceจิรพร ยศอาลัย (Jeeraporn Yodarlai)¹ บำเพ็ญ เขียวหวาน (Bumpen Keowan)²สินีนุช ครุฑเมือง แสนเสริม (Simeenuch Khrutmueng Sanserm)³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคมของเกษตรกร (2) สภาพการผลิตยางพาราของเกษตรกร (3) ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการผลิตยางพาราทดแทนการปลูกข้าวโพด (4) ความรู้และแหล่งความรู้เกี่ยวกับการผลิตยางพาราของเกษตรกร (5) ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา กลุ่มตัวอย่างในการทำวิจัยคือเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในอำเภอสันติสุข จังหวัดน่าน จำนวน 303 ราย โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย จากประชากร 1,251 ราย เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าสูงสุดต่ำสุด ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการจัดอันดับ ผลการวิจัยพบว่า (1) เกษตรกรที่ศึกษาร้อยละ 71.6 เป็นชายมีอายุเฉลี่ย 49.69 ปี ร้อยละ 35.6 จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 เกษตรกรร้อยละ 73.6 มีอาชีพหลักทำไร่ มีแรงงานภาคการเกษตรเฉลี่ย 1.99 คน พื้นที่ปลูกยางพาราของเกษตรกรร้อยละ 93.1 เคยปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มาก่อน ประสบการณ์ในการปลูกยางพาราเฉลี่ย 5.60 ปี มีพื้นที่ถือครองทั้งหมดเฉลี่ย 35.52 ไร่ พื้นที่ปลูกยางพาราเฉลี่ย 16.17 ไร่ พื้นที่ปลูกยางของเกษตรกรร้อยละ 74.7 เป็นพื้นที่นอกเหนือเอกสารสิทธิ์ เกษตรกรมีรายได้จากการปลูกยางพาราเฉลี่ย 55,191.84 บาท ต้นทุนการผลิตก่อนเปิดกรีดเฉลี่ย 7,467.03 บาท หลังเปิดกรีดเฉลี่ย 5,131.91 บาท เกษตรกรร้อยละ 67.3 ใช้ทุนของตนเองในการทำสวนยาง เกษตรกรได้รับข้อมูลข่าวสารการผลิตยางพาราในภาพรวมระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.64$) (2) เกษตรกรร้อยละ 98.0 ปลูกยางพันธุ์ RRIM 600 ร้อยละ 52.5 ปลูกระยะ 3 X 7 เมตร (3) ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการผลิตยางพาราทดแทนการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.695$) (4) ความรู้เกี่ยวกับการผลิตยางของเกษตรกรอยู่ในระดับมากที่สุดร้อยละ 90 ขึ้นไป (5) ปัญหาการผลิตยางพาราที่เกษตรกรระบุในภาพรวมมีความรุนแรงระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.10$) เมื่อพิจารณาลึกลงไปพบว่าปัญหาด้านการเตรียมดินมีความรุนแรงในระดับมาก ส่วนปัญหาการส่งเสริมและสนับสนุนที่เกษตรกรระบุอยู่ในระดับมากเช่นกัน เกษตรกรมีข้อเสนอว่า รัฐควรมีมาตรการในการแก้ไขปัญหาเรื่องราคายางพาราคต่ำ และควรส่งเสริมสนับสนุนด้านความรู้การปลูกยางพาราและการดูแลรักษาอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ: การปลูกยางพารา ทดแทน การปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ จังหวัดน่าน

¹ นักศึกษาหลักสูตรปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช Jee_home@hotmail.com² รองศาสตราจารย์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช bumpen.keo@stou.ac.th³ รองศาสตราจารย์ ดร. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช tukstou@hotmail.com

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

Abstract

The objectives of this study were (1) social and economic fundamental state of farmers (2) the state of their Para rubber production; (3) their opinions on their Para rubber production to replace the maize cultivation; (4) their agricultural knowledge and their knowledge sources of Para rubber production; and (5) their problems and suggestions on Para rubber production. The population in this study was 1,251 farmers who had planted Para Rubber trees in Santi Suk District of Nan Province. 303 samples were selected by simple random sampling methodology. The data were collected by interviewing the samples. The statistical methodology used to analyze the data by computer programs were frequency, percentage, maximum value, minimum value, mean, standard deviation, and range. The findings of this study were as follows: (1) the farmers of 71.6 percent. Amale, mean age 49.69 years. 35.6 percent graduated fourth grade, 73.6 percent of farmers. The average labor in their agricultural section was 1.99 persons. and agricultural workers, farmers planted timber of 93.1 percent. their Para rubber plantation area at present used to be their maize patches. the average period of their experience in planting Para rubber trees was 5.60 years. The average of their total occupied area was 35.52 Rai, 16.17 hectares of rubber plantation rubber plantation farmers of 74.7 percent is the area beyond the right documents. Their average income deriving from producing Para rubber was 55,191.84 Baht. Their average production cost before splitting Para rubber stems was 7,467.03 Baht and after splitting the stems was 5,131.91 Baht. They used their own capital in planting their Para rubber trees. Farmers receive information on the production of natural rubber in the overall level ($\bar{X}=2.64$) (2) they usually planted their Para rubber trees in RRIM 600 52.5 percent tribe at 3X7 meters apart. (3) a review of the farmers to produce rubber substitutes. Planting maize in the overall level ($\bar{X}=3.659$) (4) knowledge about the production of rubber farmers in the 90 percent or more (5) the production of rubber farmers indicated in the figure. including a moderate intensity ($\bar{X}=3.10$) when considering deep tillage has found that the problem of violence on a massive scale. The issue of promoting and supporting the farmers identified in a high level as well. Farmers proposals The government should take measures to solve the problem of rubber price slump and should promote the knowledge of rubber and ongoing maintenance

Keywords: Para rubber plantation, Replace, Maize cultivation, Nan Province

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

บทนำ

ยางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศเนื่องจากยางพาราสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ทุกส่วนและนำไปแปรรูปเป็นสินค้าได้หลายชนิด ยางพาราเป็นพืชที่ให้ผลตอบแทนแก่เกษตรกรในระดับสูง รายได้จากผลผลิตยางทั้งหมดเป็นรายได้โดยตรงถึงมือเกษตรกรชาวสวนยางและผู้ประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับยางพารา ทั้งนี้ ยางพารายังเป็นพืชที่มีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของประเทศ รวมทั้งความเป็นอยู่ของเกษตรกร ก่อให้เกิดอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้เป็นอย่างดี จึงส่งผลให้ยางพาราเป็นที่นิยมปลูกกันมาก ในปัจจุบันเกษตรกรมีการเพิ่มพื้นที่การปลูกยางพาราเพิ่มขึ้นทุกปี และมีการขยายพื้นที่ปลูกไปทั่วทุกภาคของประเทศ

จังหวัดน่าน เป็นจังหวัดที่อยู่ทางภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย มีสภาพภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นภูเขาสลับซับซ้อน มีพื้นที่ราบประมาณร้อยละ 10 ของพื้นที่จังหวัดเท่านั้น ที่เป็นที่ทำการเกษตรโดยการปลูกพืชไร่และไม้ผล ได้แก่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ข้าว ไร่ มันสำปะหลัง ลำไย ลิ้นจี่ ฯลฯ ประชากรส่วนใหญ่ในจังหวัดมีอาชีพเกษตรกรรมและนิยมการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มากที่สุด การปลูกข้าวโพดเริ่มส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศและการประกอบอาชีพของเกษตรกรและสภาพแวดล้อม สภาพแวดล้อมการผลิตเพิ่มมากขึ้น การใช้สารเคมี ปุ๋ยเคมีเพิ่มมากขึ้น แต่ผลผลิตที่ได้ต่ำกว่ามาตรฐาน พื้นที่เกือบทั้งหมดถูกบุกรุกทำลายป่าเพื่อปลูกข้าวโพดในพื้นที่ลาดชัน ก่อให้เกิดปัญหาหลายอย่างตามมา เกษตรกรจึงหันมาปลูกพืชทดแทนอย่างอื่นที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ และมีโอกาสที่จะได้รับผลกระทบจากปัญหาการลดลงน้อยเพิ่มมากขึ้น เช่น การปลูกยางพารา ชา กาแฟ หม่อนไหม หรือ การปลูกข้าวนาข้าวแบบขั้นบันได เป็นต้น

จังหวัดน่าน มีพื้นที่ปลูกยางพารา 132,156 ไร่ เป็นพื้นที่ยางพาราที่เปิดกรีด 12,096 ไร่ ทั้งนี้อำเภอสันติสุข มีพื้นที่ปลูกยางพารา 15,093 ไร่ พื้นที่เปิดกรีด 3,373 ไร่ (สำนักงานเกษตรจังหวัดน่าน: 2556) ซึ่งแนวโน้มในอนาคตปริมาณการผลิตยางพาราในอำเภอสันติสุข จะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เนื่องจากยางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ ในทางเศรษฐกิจยางพาราเป็นพืชที่สร้างรายได้เลี้ยงชีวิตเกษตรกร ความสำคัญของยางพารต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต สิ่งแวดล้อมและเศรษฐกิจของคนในจังหวัดน่าน คือ ช่วยรักษาสภาพแวดล้อม และระบบนิเวศ การปลูกยางเป็นการสร้างพื้นที่สีเขียวหรือการสร้างสวนป่าเศรษฐกิจของประเทศ อีกทั้งยังช่วยฟื้นฟูสภาพแวดล้อมที่เสื่อมโทรมให้เขียวข่ม ดังนั้น จึงส่งผลให้เกษตรกรหันมาสนใจในการปลูกยางพาราเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการปลูกยางพาราทดแทนการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ในอำเภอสันติสุข จังหวัดน่าน เพื่อนำข้อมูลจากการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการวางแผนส่งเสริมการปลูกยางพาราให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ รวมทั้งเป็นข้อมูลให้แก่กักวิชาการส่งเสริมการเกษตร นำไปใช้ในการไปส่งเสริมการปลูกยางพาราให้กับเกษตรกรต่อไป

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

วัตถุประสงค์การวิจัย

วัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อศึกษา 1) สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม ของเกษตรกร 2) สภาพการผลิตยางพาราของเกษตรกร 3) ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการผลิตยางพาราทดแทนการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ 4) ความรู้และแหล่งความรู้เกี่ยวกับการผลิตยางพาราของเกษตรกร 5) ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษา คือเกษตรกรที่ปลูกยางพารา ในอำเภอสันติสุข จังหวัดน่าน จำนวน 1,251 ราย กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Yamane โดยใช้ค่าความคลาดเคลื่อน 0.05 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 303 ราย สุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยแบ่งออกเป็น 5 ตอน ได้แก่ ข้อมูลสภาพพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจสังคมของเกษตรกร สภาพการผลิตยางพาราของเกษตรกร ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการผลิตยางพารา ทดแทนการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ความรู้และแหล่งความรู้เกี่ยวกับการผลิตยางพาราของเกษตรกร ปัญหา และข้อเสนอแนะของเกษตรกร ผู้ปลูกยางพารา ในอำเภอสันติสุข จังหวัดน่าน

การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการจัดอันดับ

ผลการวิจัย

1. สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคมของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา

1) สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรที่ศึกษาร้อยละ 71.6 เป็นชาย อายุเฉลี่ย 49.69 ปี ร้อยละ 35.6 จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4

2) สภาพทางเศรษฐกิจ ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรที่ศึกษาร้อยละ 73.6 มีอาชีพทำไร่ อาชีพรองทำสวนยางพารา มีพื้นที่ถือครองทั้งหมดเฉลี่ย 35.52 ไร่ เป็นพื้นที่ปลูกยางพาราเฉลี่ย 16.17 ไร่ สิทธิในการถือครองพื้นที่ปลูกยางพาราของเกษตรกรร้อยละ 74.7 เป็นพื้นที่นอกเหนือเอกสารสิทธิ ร้อยละ 87.1 ปลูกยางพาราอายุ 1-6 ปี มีพื้นที่ยางพาราก่อนเปิดกรีดเฉลี่ย 12.22 ไร่ และพื้นที่ยางพาราล้างเปิดกรีดเฉลี่ย 10.33 ไร่ รายได้ของครอบครัวเฉลี่ย 138,907.27 บาทต่อปี รายได้จากการเกษตรเฉลี่ย 58,354.02 บาทต่อปี รายได้จากการปลูกยางพาราเฉลี่ย 55,191.84 บาทต่อปี รายได้จากการทำการเกษตรอื่นๆเฉลี่ย 30,012.20 บาทต่อปี รายได้นอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 28,341.82 บาทต่อปี เกษตรกรร้อยละ 67.3 ใช้ทุนของตนเองในการทำสวนยาง จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.26 คน แรงงานภาคการเกษตรเฉลี่ย 1.99 คน ส่วนการจ้างแรงงานเกษตรกรร้อยละ 99.3 ไม่มีการจ้างแรงงาน

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

เกษตรกรพื้นที่สวนยางที่ให้ผลผลิตแล้วเฉลี่ย 9.43 ไร่ พื้นที่ที่ปลูกยางพาราของเกษตรกรร้อยละ 93.1 เคยปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มาก่อน ร้อยละ 79.5 สภาพพื้นที่เป็นพื้นที่ลาดชันเล็กน้อย กริดยางเฉลี่ย 113.73 วันต่อปี ผลผลิตเฉลี่ย 45.25 กิโลกรัมต่อไร่ ผลผลิตที่ได้รับทั้งหมดในรอบปีที่ผ่านมาเฉลี่ย 2,208.66 กิโลกรัมไร่ต่อปี เกษตรกรร้อยละ 75.3 ขายเป็นยางก้อนถ้วยในราคาเฉลี่ย 19.15 บาทต่อกิโลกรัมทั้งหมดในรอบปีที่ผ่านมา ต้นทุนการปลูกยางพารา (ก่อนกริด) ค่าต้นกล้า เฉลี่ย 3,01.17 บาท ค่าจ้างเตรียมพื้นที่เฉลี่ย 1,454.83 บาท จ้างแรงงานเฉลี่ย 1,321.12 บาท ค่าเคมีภัณฑ์ (ปุ๋ย ยา) เฉลี่ย 1,289.91 บาท ค่าเก็บเกี่ยวและค่าขนส่งผลผลิตไม่มีเนื่องจากยางยังไม่เปิดกริด ต้นทุนการปลูกยาง ต้นทุนการผลิตก่อนเปิดกริด เฉลี่ย 7,467.03 บาทต่อปี (หลังเปิดกริด) เป็นค่าจ้างเตรียมพื้นที่เฉลี่ย 1,244.44 บาท ค่าจ้างแรงงานเฉลี่ย 1,178.57 บาท ค่าเคมีภัณฑ์เฉลี่ย 986.67 บาท ค่าจ้างเก็บเกี่ยวเฉลี่ย 866.67 บาท และค่าขนส่งผลผลิตเฉลี่ย 855.56 บาท ต้นทุนการผลิตหลังเปิดกริด เฉลี่ย 5,131.91 บาทต่อปี

3) สภาพทางสังคม ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีประสบการณ์ในการปลูกยางเฉลี่ย 5.60 ปี เกษตรกรร้อยละ 47.5 เป็นสมาชิกกลุ่มลูกค้า ธกส. ร้อยละ 52.8 ได้รับความรู้จากการสนับสนุนจากภาครัฐ

4) การได้รับข้อมูลข่าวสาร การผลิตยางพาราของเกษตรกร ผลการศึกษาพบว่าเกษตรกร ได้รับข้อมูลข่าวสารจากแหล่งความรู้ต่างๆ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.64$) ด้านสื่อบุคคล เกษตรกรได้รับข้อมูลข่าวสารจากผู้นำท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.43$) ด้านสื่อกลุ่ม เกษตรกรได้รับข้อมูลข่าวสารจาก การประชุมและการอบรมในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.32, 2.84$) ด้านสื่อมวลชน เกษตรกรได้รับข้อมูลข่าวสารจาก หอกระจายข่าว รายการโทรทัศน์ และรายการวิทยุ ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.96, 2.77, 2.65$ ตามลำดับ)

2. สภาพการผลิตยางพาราของเกษตรกร ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรร้อยละ 98.0 ปลูกยางพันธุ์ RRIM 600 ร้อยละ 52.5 ปลูกระยะ 3X7 เมตร ร้อยละ 41.6 ให้เหตุผลว่าสาเหตุสำคัญที่ทำให้ตัดสินใจปลูกยางพารามากที่สุด คือ ยางมีอายุการเก็บเกี่ยวผลผลิตนาน ร้อยละ 79.2 ได้รับการส่งเสริมการปลูกยางจากหน่วยงานต่างๆ โดยร้อยละ 61.2 ของผู้ที่ได้รับส่งเสริมการปลูกยางจากสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง เกษตรกรร้อยละ 80.9 เคยผ่านการอบรมหลักสูตรการปลูกสวนยางและร้อยละ 69.2 ได้รับการฝึกอบรมจากสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง

3. ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการผลิตยางพาราทดแทนการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

1) ความคิดเห็นต่อการปลูกยางพารา พบว่าเกษตรกรมีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

โดยประเด็นที่เกษตรกรมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ได้แก่ การปลูกยางพาราทำให้สิ่งแวดล้อมดีขึ้น การปลูกยางพาราเป็นการเพิ่มพื้นที่ป่า และการปลูกยางพาราเป็นการลดพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

2) ความคิดเห็นต่อการได้รับการสนับสนุน พบว่าการ เกษตรกรมีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีเพียงประเด็นเดียวที่เกษตรกรมีความคิดเห็นว่าการได้รับการสนับสนุนในระดับน้อยได้แก่ การประกันราคาขาย

3) การปฏิบัติของเกษตรกรในการผลิตยางพารา พบว่าเกษตรกรเกือบทั้งหมด ร้อยละ 95.00 ขึ้นไปมีการปฏิบัติใน 3 ประเด็น คือ พันธุ์ยางที่ใช้ปลูกมีความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ การใส่ปุ๋ยยางพาราใส่ในขณะที่ดินมีความชื้นพอเหมาะไม่แห้งหรือเปียกเกินไป และมีการลับมีดกริดยางให้คมอยู่เสมอ ส่วนประเด็นที่

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

เกษตรกรปฏิบัติต่ำกว่า ร้อยละ 60 มี 2 ประเด็น คือการไถพรวนเพื่อกำจัดวัชพืชระหว่างแถวขงไถได้ในช่วงอายุ 2 – 3 ปี และมีการบันทึกข้อมูลมีการบันทึกต่อเนื่องทุกขั้นตอน

4. ความรู้เกี่ยวกับการผลิตยางพาราของเกษตรกร พบว่าเกษตรกร มีความรู้ในระดับมากที่สุด ใน 5 ประเด็น ได้แก่ 1.การทำแนวกันไฟควรทำเป็นแนวกว้างไม่ต่ำกว่า 3 เมตร รอบบริเวณสวนยาง 2. เวลาที่เหมาะสมสำหรับการกรีดยางคือ ช่วงเวลา 03.00 – 06.00 น 3. การจัดการสวนยางเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การปลูกยางประสบความสำเร็จ 4. การปลูกไม้กันลม ให้ปลูกรอบแนวสวนตามความเหมาะสม 5.การปลูกด้วยต้นยางชำถุง ควรเลือกต้นยางที่มีฉัตรอ่อนเท่านั้น ส่วนความรู้ในระดับน้อยสุดที่เกษตรกรมีรวม 7 ประเด็น ได้แก่ 1.การเตรียมพื้นที่ปลูกจะต้องเผาเศษไม้และวัชพืชออกให้มากที่สุด 2.การตัดแต่งกิ่งต้นยางควรทำในช่วงฤดูแล้ง 3. การกรีดน้ำยางควรกรีดถึงเนื้อเยื่อเจริญเพื่อให้ได้น้ำยางดี 4.พืชแซมที่เหมาะสมสำหรับการปลูกในสวนยาง คือข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ 5. การปลูกพืชคลุมดินควรปลูกชนิดเดียวกันทั้งพื้นที่ 6.ระยะปลูกที่เหมาะสมในเขตปลูกยางใหม่ ควรเป็น 2.5X7 เมตร 7. ต้นตอยาง หมายถึงต้นกล้ายางอายุมากกว่า 6 เดือน ที่ติดตาด้วยยางพันธุ์ดี

5. ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกร

5.1 ปัญหา ด้านการผลิตยางพาราของเกษตรกร เกษตรกรมีปัญหาด้านการผลิตยางพาราในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาแต่ละด้าน ดังนี้

- 1) ด้านการเตรียมดิน พบว่า โดยภาพรวมมีความรุนแรงของปัญหาระดับ มาก
- 2) ด้านการปลูกยาง พบว่า โดยภาพรวมมีความรุนแรงของปัญหาระดับปานกลาง
- 3) ด้านการกำจัดวัชพืช พบว่า โดยภาพรวมมีความรุนแรงของปัญหาระดับปานกลาง
- 4) ด้านการใส่ปุ๋ยยางพารา พบว่า โดยภาพรวมมีความรุนแรงของปัญหาระดับปานกลาง
- 5) ด้านการกรีดยางพารา พบว่า โดยภาพรวมมีความรุนแรงของปัญหาระดับปานกลาง

5.2 ปัญหาด้านการส่งเสริมและสนับสนุน

เกษตรกรมีปัญหาด้านการส่งเสริมและสนับสนุนในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก โดยทุกประเด็น เกษตรกรมีปัญหาระดับมากเหมือนกันทั้งหมด

5.3 ความต้องการของเกษตรกรต่อการส่งเสริมการปลูกยางพารา

เกษตรกรมีความต้องการในการส่งเสริมการปลูกยางพาราในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละด้านเป็นดังนี้ 1) ด้านความรู้การผลิตยางพารา โดยภาพรวมความต้องการของเกษตรกรอยู่ในระดับมาก โดยมีประเด็นความรู้เกี่ยวกับ เรื่องพันธุ์ดีที่เหมาะสมนั้น ที่เกษตรกรมีความต้องการในระดับมากที่สุด 2) ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนโดยภาพรวมมีความต้องการของเกษตรกรอยู่ในระดับมาก โดยมีประเด็นการตลาดและตลาดกลางราคายางพาราเท่านั้นที่เกษตรกรมีความต้องการในระดับมากที่สุด

5.4 ข้อเสนอแนะของเกษตรกร

1) ด้านนโยบาย เกษตรกรร้อยละ 65.4 เสนอแนะว่ารัฐควรมีมาตรการในการแก้ไขปัญหาเรื่องราคายางพาราคต่ำ เพื่อช่วยให้เกษตรกรไม่ขาดทุนและไม่กระทบต่อเศรษฐกิจ

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

2) ด้านการปลูกและบำรุงรักษา เกษตรกรร้อยละ 43.3 เสนอแนะว่าควรส่งเสริมและสนับสนุนความรู้เรื่องการปลูกยางพาราและการดูแลรักษาให้กับเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ เพื่อจะได้นำไปปฏิบัติในสวนยางพาราของตนเองได้อย่างถูกวิธี

3) ด้านการตลาด เกษตรกรร้อยละ 44.9 เสนอแนะว่า รัฐควรมีการแก้ไขปัญหาด้านราคายางพาราเพื่อจะได้แก้ไขไม่ให้เกิดปัญหาราคายางพาราคต่ำอีก

4) ด้านการส่งเสริมและสนับสนุน เกษตรกรร้อยละ 54.7 เสนอแนะว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการถ่ายทอดความรู้และการฝึกปฏิบัติอย่างต่อเนื่องเพื่อเกษตรกรจะได้นำไปปฏิบัติในการดูแลรักษาสวนยางพาราของตนเองได้อย่างถูกวิธี

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษา การปลูกยางพาราทดแทนการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ใน อำเภอสันติสุข จังหวัดน่าน มีประเด็นที่น่าสนใจอภิปราย ดังนี้

1. สภาพพื้นฐานส่วนบุคคลและสภาพด้านเศรษฐกิจของเกษตรกร

เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราร้อยละ 71.6 เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 49.69 ปี สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิธยา รักคิด (2550: 51) ศึกษาสภาพการผลิตยางพาราและความต้องการการส่งเสริมของเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในอำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย และมีอายุเฉลี่ย 41.3 ทั้งนี้การที่เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อาจเป็นเพราะในการกรีดยางจะใช้แรงงานเพศชายเป็นหลักและเป็นหัวหน้าครัวเรือนซึ่งมักเป็นผู้ที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรและเป็นผู้ติดต่อกับทางราชการ

เกษตรกรร้อยละ 35.6 จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กนิษฐา วรรณชาติ (2554: 65) ศึกษาการผลิตและการตลาดยางพาราของเกษตรกร อำเภอสังขละบุรี จังหวัดตาก พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา

เกษตรกรร้อยละ 73.6 ประกอบอาชีพทำไร่ เป็นอาชีพหลัก อาชีพรองคือทำสวนยาง ไม่สอดคล้องกับ วิทยา ชันดิษฐ์ (2552:45) ศึกษาการผลิตยางพาราของเกษตรกร อำเภอรัตนวาปี จังหวัดหนองคาย พบว่า เกษตรกรเกือบครึ่ง (ร้อยละ 49.14) มีอาชีพหลักทำสวนยางพารา และร้อยละ 1.29 เท่านั้น ไม่มีอาชีพรอง เกษตรกร มีพื้นที่ถือครองทั้งหมดเฉลี่ย 32.52 ไร่ ไม่สอดคล้องกับ จันสุดา บุตรสีหัด (2550:50) ศึกษาการผลิตยางก้อนถ้วยของเกษตรกร อำเภอปากคาด จังหวัดหนองคาย พบว่า เกษตรกรประมาณหนึ่งในสาม (ร้อยละ 37.1) มีพื้นที่ถือครองจำนวน 16 – 30 ไร่ พื้นที่ปลูกยางพาราเฉลี่ย 16.17 ไร่ ไม่สอดคล้องกับ กนิษฐา วรรณชาติ (2554:70) ศึกษาการผลิตและการตลาดยางพาราของเกษตรกร อำเภอสังขละบุรี จังหวัดตาก พบว่า เกษตรกรร้อยละ 51.60 มี พื้นที่ปลูกยางพาราน้อยกว่า 21 ไร่

เกษตรกรร้อยละ 74.7 มีพื้นที่ถือครองที่ใช้ในการปลูกยางพาราเป็นพื้นที่นอกเหนือเอกสารสิทธิ เนื่องจากนำยางพาราไปปลูกทดแทนในพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในเขตพื้นที่ป่า และเขตป่า

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

สงวน ที่สืบทอดกันมาเป็นรุ่นๆ เกษตรกรมีพื้นที่ปลูกยางพาราที่ยังไม่ได้เปิดกรีดเฉลี่ย 12.22 ไร่ และพื้นที่ปลูกยางพาราที่เปิดกรีดแล้วเฉลี่ย 10.33 ไร่ จะเห็น ได้ว่า เกษตรกรร้อยละ 67.3 ยังไม่ได้เปิดกรีดยางพารา

จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเกษตรกรร้อยละ 58.41 มีจำนวนแรงงานในครัวเรือนระหว่าง 3-4 คน แรงงานภาคการเกษตรของเกษตรกรเฉลี่ย 1.99 คน ร้อยละ 99.3 ไม่จ้างแรงงานเพราะพื้นที่ทำการเกษตรมีไม่มาก จึงใช้แรงงานในครัวเรือน ในการทำการเกษตรและมีการเปลี่ยนแปลงการปลูกพืชจากเดิมซึ่งเคยปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เป็นปลูกยางพารา ซึ่งไม่สอดคล้องกับ สุราริน แก้วภักพ (2554:68) ศึกษาความต้องการส่งเสริมการปลูกยางพาราของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการปลูกยางพารา ในอำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู พบว่า เกษตรกรร้อยละ 81.70 มีจำนวนแรงงานในครัวเรือน ระหว่าง 2 – 3 คน

พื้นที่สวนยางที่ให้ผลผลิตแล้วอายุเฉลี่ย 9.43 ปี พื้นที่ปลูกยางพาราของเกษตรกรร้อยละ 93.1 เคยปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มาก่อน พื้นที่ปลูกยางพาราร้อยละ 79.5 เป็นพื้นที่เขาลาดชันเล็กน้อย กรีดยางพาราได้เฉลี่ย 113.73 วันต่อปี ผลผลิตที่ได้รับทั้งหมดในรอบปีที่ผ่านมาเฉลี่ย 2,208.66 กิโลกรัม ต่อไร่ เกษตรกรทั้งหมดผลิตยางก้อนถ้วยราคายางก้อนถ้วยที่จำหน่ายในรอบปีที่ผ่านมา เฉลี่ย 19.15 บาทต่อกิโลกรัม

ประสบการณ์ในการปลูกยางพาราของเกษตรกรเฉลี่ย 5.60 ปี เกษตรกรร้อยละ 52.8 ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ ทั้งนี้เนื่องจาก ประสบการณ์ในการปลูกยางของเกษตรกรมีน้อยมาก เนื่องจากเป็นพื้นที่ปลูกยางใหม่ และเป็นพืชเศรษฐกิจตัวใหม่ที่เข้าไปแทนที่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่เป็นพืชเดิมที่เกษตรกรเคยปลูกมีประสบการณ์และมีความคุ้นเคยมากกว่ายางพารา

การได้รับข้อมูลข่าวสารของเกษตรกรในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านสื่อบุคคลได้รับข้อมูลข่าวสารระดับมาก จากผู้นำท้องถิ่น ด้านสื่อกลุ่มได้รับข้อมูลข่าวสารระดับปานกลางจากการประชุมและอบรม ด้านสื่อมวลชนได้รับข้อมูลข่าวสารระดับปานกลาง จากหอกระจายข่าว รายการโทรทัศน์ฯ และรายการวิทยุฯ จะเห็นได้ว่าการได้รับข้อมูลข่าวสารของเกษตรกรส่วนใหญ่จะได้รับจาก ผู้นำชุมชนซึ่งได้รับการถ่ายทอดมาจากเจ้าหน้าที่และนำมาถ่ายทอดให้กับเกษตรกรอีกทอดหนึ่งรองลงมาจากได้รับความรู้ผ่านการประชุมและฝึกอบรมรวมถึงได้รับความรู้ผ่านหอกระจายข่าว รายการโทรทัศน์ฯ และรายการวิทยุฯ ควบคู่กันไป ในระดับที่ใกล้เคียงกัน

2. สภาพการผลิตยางพาราของเกษตรกร

เกษตรกรร้อยละ 98.0 ปลูกยางพาราพันธุ์ RRIM 600 ร้อยละ 52.5 ปลูกยางพาราระยะ 3X7 เมตร สอดคล้องกับ วรรณธิดา เบญจกุล (2556:73) ศึกษาการผลิตยางพาราและความต้องการการส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกร ในอำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง พบว่า เกษตรกรเกือบทุกราย ปลูกยางพาราพันธุ์ RRIM 600 และปลูกยางพาราระยะ 3 X 7 เมตร สาเหตุหลักที่ทำให้เกษตรกรร้อยละ 41.6 ตัดสินใจปลูกยางพารา คือ ยางพารามีอายุการเก็บเกี่ยวผลผลิตนาน ไม่สอดคล้องกับ จันสุดา บุตรสีหัด (2552:56) ศึกษาการผลิดยางก้อนถ้วยของเกษตรกรอำเภอปากคาด จังหวัดหนองคาย พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ ตัดสินใจปลูกยางเพราะเห็นว่ามียางผลผลิตดี

3. ความรู้เกี่ยวกับการผลิตยางพาราของเกษตรกร

ประเด็นคำถามที่เกษตรกรตอบถูกมากที่สุด คือ การทำแนวกันไฟควรทำเป็นแนวกว้างไม่ต่ำกว่า 3 เมตร รอบบริเวณสวนยาง เนื่องจากว่า เกษตรกรที่ทำการปลูกยางพาราได้รับความรู้จาก สำนักงานกองทุนสงเคราะห์

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

การทำสวนยาง โดยให้ความรู้กับเกษตรกรและให้เกษตรกรฝึกปฏิบัติจริงในพื้นที่ปลูกสวนยางพาราควบคู่ไปด้วย เกษตรกรจึงตอบถูก และเกษตรกรมีความรู้ในเรื่องการจัดทำแนวป้องกันไฟเป็นอย่างดี

ประเด็นคำถามที่เกษตรกรตอบถูกรองลงมา คือ เวลาที่เหมาะสมสำหรับการกรีดยางคือ ช่วงเวลา 03.00 – 06.00 น. เนื่องจากเกษตรกรที่ปลูกยางพาราได้รับการถ่ายทอดความรู้ในการดูแลรักษาและการกรีดยาง พร้อมได้รับการฝึกอบรมในการกรีดยางพาราจาก สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางและทางองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นสนับสนุนการอบรมให้กับเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา จึงทำให้เกษตรกรมีความรู้และได้ฝึกปฏิบัติจริง

ประเด็นคำถามที่เกษตรกรตอบถูกมาก รองลงมาเป็นประเด็นที่สาม คือ การจัดการสวนยางเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การปลูกยางประสบผลสำเร็จ เนื่องจากการจัดการสวนยางเป็นประเด็นหลักที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมและสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง มาถ่ายทอดความรู้ และเน้นย้ำให้เกษตรกรเห็นถึงความสำคัญในการจัดการสวนยางอย่างถูกวิธี จึงทำให้เกษตรกรสามารถรับรู้ว่าการจัดการสวนยางพารามีความสำคัญต่อการปลูกยางพาราให้ประสบผลสำเร็จ และทำให้ต้นยางพาราเจริญเติบโตเบียดกริวยางได้เร็วขึ้น

ประเด็นคำถามที่เกษตรกรตอบถูกน้อยที่สุด คือ ระยะปลูกที่เหมาะสมในเขตปลูกยางใหม่ ควรเป็น 2.5 X 7 เมตร และต้นตอยาง หมายถึง ต้นกล้ายางอายุมากกว่า 6 เดือน ที่ติดตาด้วยยางพันธุ์ดี

4. ความคิดเห็นการสนับสนุนและการปฏิบัติของเกษตรกร

4.1 ความคิดเห็นต่อการปลูกยางพารา

เกษตรกรมีความคิดเห็นต่อการปลูกยางพาราในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยประเด็นที่เกษตรกรมีความคิดเห็น ในระดับมากที่สุด คือ การปลูกยางพาราทำให้สิ่งแวดล้อมดีขึ้น การปลูกยางพาราเป็นการเพิ่มพื้นที่ป่า และการปลูกยางพาราเป็นการลดพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

4.2 ความคิดเห็นต่อการได้รับการสนับสนุน

เกษตรกรมีความคิดเห็นต่อการได้รับการสนับสนุน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางโดยมีเพียงประเด็นเดียวที่เกษตรกรเห็นว่าได้รับสนับสนุนในระดับน้อย คือ การประกันราคายาง ซึ่งรัฐควรพิจารณาให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาได้อย่างต่อเนื่องและ

4.3 การปฏิบัติของเกษตรกรในการผลิตยางพารา

เกษตรกรเกือบทั้งหมด หรือร้อยละ 95.00 ขึ้นไป มีการปฏิบัติในการผลิตยางพาราใน 3 ประเด็น คือ พันธุ์ยางที่ใช้ปลูกมีความเหมาะสมกับพื้นที่ การใส่ปุ๋ยยางพาราใส่ในขณะที่ดินมีความชื้นพอเหมาะไม่แห้งหรือเปียกเกินไป และมีการลับมีดกรีดยางให้คมอยู่เสมอ ที่เป็นเช่นนี้ เพราะเกษตรกรได้รับความรู้ในเรื่องการดูแลการปลูกสวนยางพาราจากเจ้าหน้าที่สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง จึงนำไปปฏิบัติในสวนยางของตนเองได้ถูกวิธี

5. ปัญหาการผลิตยางพารา จากการศึกษาพบว่าความรุนแรงของปัญหา

5.1 ความรุนแรงของปัญหาด้านการผลิตยางพารา ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อ

พิจารณาถึงลงไปในแต่ละด้าน พบว่าด้านการเตรียมดินเกษตรกรมีปัญหามาก โดยประเด็นที่เป็นปัญหาในระดับมาก คือ พื้นที่ลาดชันมีความเสี่ยงต่อการพังทลายของดิน ดินไม่เหมาะสม ดินขาดความอุดม

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

สมบูรณ์ สภาพภูมิอากาศร้อนเกินไป และขาดแหล่งน้ำ ทั้งนี้ เนื่องจากพื้นที่ปลูกยางพาราของเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ลาดเชิงเขา และนำยางพาราไปปลูกทดแทนพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ สภาพพื้นที่เป็นภูเขาจึงเสี่ยงต่อการพังทลายของดิน และขาดแหล่งน้ำ

5.2 ความรุนแรงและปัญหาด้านการส่งเสริมและสนับสนุน ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก โดยทุกประเด็นเป็นปัญหาในระดับมากเหมือนกันทั้งหมด

6. ความต้องการของเกษตรกรต่อการส่งเสริมการปลูกยางพารา

เกษตรกรมีความต้องการด้านความรู้ในการส่งเสริมการปลูกยางพาราในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละด้านเป็นดังนี้

6.1 ด้านความรู้การผลิตยางพารา โดยภาพรวมความต้องการของเกษตรกรอยู่ในระดับมาก โดยมีประเด็นความรู้เรื่องพันธุ์ดีที่เหมาะสมเท่านั้นที่เกษตรกรมีความต้องการในระดับมากที่สุด

6.2 ด้านการส่งเสริมสนับสนุน เกษตรกรมีความต้องการการส่งเสริมสนับสนุนในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก โดยมี ประเด็น การตลาดและตลาดกลางราคายางพาราเท่านั้นเกษตรกรมีความต้องการในระดับมากที่สุด เนื่องจากเกษตรกรอยู่ในพื้นที่ห่างไกลการคมนาคมไม่สะดวกจึงมีความต้องการตลาดกลางราคายางพาราในชุมชนเพื่อจะได้มีจุดซื้อขายผลผลิตยางพาราของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา และมีการต่อรองกับพ่อค้าคนกลางได้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้มีข้อเสนอแนะจำนวน 2 ส่วน ได้แก่ ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 เกษตรกรควรให้ความสำคัญกับความรู้ในเรื่องของการปลูกยางพาราในพื้นที่ปลูกใหม่ เพราะพื้นที่ที่ใช้ในการปลูกยางพาราของเกษตรกรเป็นพื้นที่ลาดเชิงเขา เสี่ยงต่อการพังทลายของดินและขาดแหล่งน้ำ เพราะสภาพพื้นที่ที่ปลูกเป็นภูเขาที่เคยปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มาก่อน

1.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรดำเนินการดังนี้

1) นำข้อมูลข่าวสารต่างๆ ทางด้านวิชาการ ถ่ายทอดผ่านผู้นำท้องถิ่น เพื่อที่จะนำไปเผยแพร่ให้กับเกษตรกร ทางหอกระจายข่าวในชุมชน และผ่านการประชุมของชุมชน

2) ควรสนับสนุนด้านความรู้ให้กับเกษตรกรเพื่อที่จะได้นำความรู้ที่ได้รับไปดูแลรักษาสวนยางของตนเองได้ เนื่องจาก เกษตรกรส่วนใหญ่ปลูกยางพาราใช้ทุนของตนเอง เนื่องจากการถือครองพื้นที่เป็นพื้นที่นอกเหนือเอกสารสิทธิ ทำให้ไม่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ

3) ควรให้ความรู้ด้านวิชาการและฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการในเรื่องต่างๆ ให้ครบวงจรและต่อเนื่อง เพื่อให้เกษตรกรจะได้นำความรู้ที่ได้รับนำกลับไปปฏิบัติจริงในการใช้ชีวิตประจำวันได้

4) ควรสนับสนุนการจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในหมู่บ้าน เพราะจะได้มีอำนาจต่อรองกับพ่อค้าคนกลางในการขายผลผลิตยางพารา

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

5) ควรแนะนำให้เกษตรกรผู้ปลูกยางพารามีการจัดบันทึกข้อมูลในการผลิตยางพาราให้ครบทุกขั้นตอน เพื่อจะได้ทราบถึง รายรับ – รายจ่าย ในการผลิตของเกษตรกร ในการทำสวนยางพารา

6) ควรแนะนำการปลูกยางพาราในพื้นที่ลาดชันให้กับเกษตรกรเป็นพิเศษเนื่องจากพื้นที่ปลูกยางพาราของเกษตรกรเป็นพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มาก่อน เพราะเสี่ยงต่อการพังทลายของดิน ทำให้ผลผลิตเสียหาย

7) ควรสนับสนุนด้านปัจจัยการผลิตให้กับเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง

8) ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดตั้งตลาดกลางยางพาราให้กับเกษตรกร เพื่อจะได้มีอำนาจในการต่อรองราคากับพ่อค้าคนกลาง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการส่งเสริมการผลิตยางพาราของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ทราบถึงข้อมูลพื้นฐานข้อจำกัดในการปฏิบัติงานและความต้องการการสนับสนุนจากหน่วยงาน เพื่อนำผลที่ได้มาเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปสู่การแก้ไขและปรับปรุงการดำเนินงานส่งเสริมการผลิตยางพาราต่อไป

2.2 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการดำเนินงานส่งเสริมการผลิตยางพาราของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ เพื่อนำผลที่ได้มานำเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปสู่การปรับปรุงการปฏิบัติงานต่อไป

2.3 ควรมีการ ศึกษาเปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตยางพารารูปแบบต่างๆสำหรับเกษตรกรในการเลือกแปรรูปผลผลิตยางพาราตามความเหมาะสม เนื่องจากราคาผลผลิตยางพาราลดต่ำ เพื่อแก้ไขปัญหาให้กับเกษตรกร จะได้มีทางเลือกในการผลิตยางพารา

2.4 ควรมีการศึกษาเรื่องความต้องการของเกษตรกรในการแปรรูปผลผลิตยางพารา เพื่อนำไปสู่อุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิตยางพาราทั้งขนาดกลาง ขนาดเล็ก เพื่อให้เกษตรกรสามารถเพิ่มมูลค่าจากผลผลิตยางพาราของตนเองได้ เกษตรกรจะได้มีทางเลือกในการจำหน่ายผลผลิตจากยางพาราได้มากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กนิษฐา วรรณชาติ. (2554). การผลิตและการตลาดยางพาราของเกษตรกร อำเภอสังขละบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

(วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.

จันสุตา บุตรสีห์. (2552). การผลิตยางกึ่งอเนกประสงค์ของเกษตรกรอำเภอปากคาด จังหวัดหนองคาย

(วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี

นิตยา รักคิด. (2550). สภาพการผลิตยางพาราและความต้องการการส่งเสริมของเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราใน

อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต).

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.

วิทยา ชันติชัย. (2552). การผลิตยางพาราของเกษตรกรอำเภอรัตนวาปี จังหวัดหนองคาย (วิทยานิพนธ์ปริญญา

เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี

วรรณธิดา เบญจกุล. (2556). การผลิตยางพาราและความต้องการการส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกร ในอำเภอ

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

ประหลิยน จังหวัดตรัง (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตร มหาบัณฑิต).

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช , นนทบุรี

สุธาริน แก้วภิกพ. (2554) .ความต้องการส่งเสริมการปลูกยางพาราของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการปลูก
ยางพาราในอำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต).

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี

สำนักงานเกษตรจังหวัดน่าน (2556).ฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา 16 ธันวาคม 2556

